

Bysterský zpravodaj

ČTVRTLETNÍK OBCE BYSTRÉ V ORLICKÝCH HORÁCH květen 2009

www.obecbystre.cz

OBSAH:

- Téma k zamyšlení
- Z jednání obecního zastupitelstva
- Důležitá upozornění
  - Oznámení starosty
  - Knihovna
  - Čištění koupaliště
  - Linka důvěry
- Stalo se...
  - Dětský karneval
  - Turnaj ve stolním tenise
  - Vítání občánků
  - Ochotnické divadlo
- Okénko do historie
  - Bysterské kříže – díl druhý: Kříž v návsi
  - Obnova křížku
  - Svěcení kříže
- Napsali jste nám
  - Pátrání v okrasném archivu
- Pozvánka
  - Indiánská stezka-
dětský den
- Kulturní kalendář

Téma k zamyšlení

Tak nám zase hořel kontejner

Milý spoluobčané, jako každoročně i při letošní zimě jsme se dočkali toho, že někteří z nás svým nepochopitelným ukládáním nevyhaslého popela do kontejneru na tuhý odpad způsobili jeho zahoření, a tím vyzkoušeli činnost našich hasičů. Naposledy se tak stalo v sobotu 21. 3. 2009.

Nevím, čím tyto pravidelné podpalovače přesvědčit, aby popel nechali vyhasnout do druhého dne a teprve poté ho odnesli do kontejneru. Je přeci jenom zbytečné ničit kontejner na tuhá paliva a doslova tahat pár členů naší zásahové jednotky z pohodlí domova, aby se v noci za mrazivého počasí museli máchat ve studené vodě.

Přeji si jen, aby si dotyční tento článek přečetli a zamysleli se nad sebou.

Leoš Ševc

Z jednání obecního zastupitelstva

Usnesení zastupitelstva obce Bystré ze dne 11. 2. 2009

Zastupitelstvo obce Bystré

I. schvaluje

1. Zápis ze zasedání OZ ze dne 14. ledna 2009
2. Podání žádosti o dotaci na zřízení kontaktního místa Czech POINT a podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci integrovaného operačního programu, prioritní osa 6.2, oblast podpory 6.2.1, výzva č.02-E-Government v obcích – Czech POINT – kontaktní místa
3. Žádost od rodiny Vašíčkových, Fellnerových a Jiránkových na pokácení 15 ks bříz podél obecní cesty za Jiránkovými
4. Zakoupení digitálního fotoaparátu pro potřeby obce

II. bere na vědomí

1. Výsledek odpadového hospodaření v roce 2008
2. Žádost p. Bartoše na stavbu garáže u č.p. 68

III. ukládá

1. Členu OZ p. Novotnému zjištění systému úřední desky dle předložené nabídky

Usnesení zastupitelstva obce Bystré ze dne 18. 3. 2009

Zastupitelstvo obce Bystré

I. schvaluje

1. Zápis ze zasedání OZ ze dne 11. února 2009
2. Rozpočtové opatření za uplynulé období dle přílohy
3. Závěrečný účet obce za rok 2008
4. Přijetí dotace na úroky z úvěru na dofinancování 3 bytových jednotek v obci Bystré ve výši 93.000,- Kč

II. bere na vědomí

1. Informace k zavedení služby CZECH POINT
2. Stávající situaci Změny č.2 Územního plánu obce Bystré

Usnesení zastupitelstva obce Bystré ze dne 15. 4. 2009

Zastupitelstvo obce Bystré

I. schvaluje

1. Zápis ze zasedání OZ ze dne 11. února 2009
2. Odpuštění dlužných částek pí. Matějů, Ohnišov 185, ve výši 15,- Kč a p. Kočnarovi, Bystré – Doly č.p. 58, ve výši 300,- Kč

Důležitá upozornění

- Obecní úřad v Bystrém v současné době dokončuje výstavbu chodníku od autobusové čekárny na křižovatku u Sboru církve JB. Stavební práce provádí firma MADOS Lupenice. První etapa stavby byla dokončena již koncem minulého roku nákladem 420 tis. Kč. Na tuto část chodníku jsme získali dotaci z Programu obnovy venkova ve výši 180 tis. Kč, zbytek byl hrazen z rozpočtu obce. Na stavbu zbývajících částí chodníku máme příslibenou dotaci z MAS POHODA VENKOVA ve výši 90% z předpokládaných nákladů 520 tis. Kč.
- Dále Obecní úřad chystá opravu vnitřní části bazénu vodojemu veřejného vodovodu. Plánované náklady na tuto opravu činí 250 tis. Kč. Naše žádost o dotaci na tuto akci bohužel v prvním kole neuspěla. Nebudeme-li vybráni i po odvolání, budeme nuceni další práce odložit na příští rok.
- Nový nájemce areálu koupaliště ve spolupráci s Obecním úřadem provedl opravu kiosku na koupališti. Provoz byl zahájen počátkem května, takže mimo koupání se na koupališti budeme moci opět i občerstvit a pobavit na plánovaných kulturních akcích.
- Z úsporných důvodů nebude v letošním roce přistavován za kostelem vlek na velkoobjemový komunální odpad. Větší nepotřebné věci z domácnosti vozte do Dobrušky do Sběrného dvora.
- Od počátku letošního roku poklesla poptávka po tříděném komunálním odpadu. Z tohoto důvodu jsme nuceni přerušit sběr papíru. Proto prosíme občany, aby jej nenosili na faru. Věříme, že toto opatření je dočasné a budeme Vás o změně informovat. Třídění ostatních komodit zůstává pro občany zcela beze změn.
- Závěrem chci požádat všechny občany naší obce o provedení řádného jarního úklidu a poděkovat všem, kteří již tak učinili. Rád bych, aby byl pořádek v naší obci udržován ze strany občanů po celý rok a aby se nespolehalo na pracovníky, kteří pracují u obce na VPP.

V. Drašnar, starosta obce

Knihovna

Knihovnu můžete navštívit **v těchto dnech, vždy od 16 do 18 hodin:**
7. a 21. květen   4. a 18. červen   16. a 30. červenec

Veřejný internet je přístupný v otevírací době knihovny, nebo po dohodě s knihovnicí paní Hradeckou č. p. 10.

Tradiční čištění požární nádrže v „Areálu Koupaliště“

Stejně jako v loňském roce a mnoha předchozích letech se i letos bude konat tradiční brigáda, při níž se čistí a připravuje požární nádrž v „Areálu Koupaliště“ v Bystrém. Organizátory akce jsou Obec Bystré a SDH Bystré v O. h.

S ohledem na naplněný program našich hasičů je termín stanoven na

9. května 2009 od 8:00 hod., sraz u hasičské zbrojnice.

Pro všechny zúčastněné bude opět připraveno drobné občerstvení a obec Bystré vystaví volné vstupenky pro rok 2009 na vstup do areálu.

Těšíme se, že nás i letos přivítá hojná účast.

Leoš Ševc

Poslání Linky důvěry Ústí nad Orlicí

Jsou chvíle, kdy si člověk neví rady, potřebuje poradit nebo pomoci. Nemá se na koho obrátit, ocitne se sám nebo své blízké a kamarády nechce svými problémy obtěžovat. V takových situacích nám můžete zavolat na linku důvěry Ústí nad Orlicí na telefonní číslo: **465 52 42 52.**

Linka důvěry Ústí nad Orlicí poskytuje v nepřetržitém provozu telefonickou krizovou pomoc lidem, kteří se ocitli v těžké nebo jinak obtížné situaci a nemohou nebo nejsou schopni tuto situaci řešit vlastními silami. Pracovník linky důvěry poskytuje pomoc v hledání řešení pro klienta, podává kontakt na další organizace či odborníky, někdy jenom naslouchá, snaží se pochopit, zklidnit a podpořit klienta v nalezeném řešení daného problému. Tato služba je anonymní, za cenu vašeho telefonního tarifu a pracovníci linky důvěry zachovávají naprostou mlčenlivost.

Více informací naleznete na [www. linkaduveryuo.cz](http://www.linkaduveryuo.cz)

Mgr. Lucie Motlová, vedoucí Linky důvěry Ústí nad Orlicí

Stalo se...

Dětský karneval

Pokud někdo cizí zavítal 14. února odpoledne do bysterské hospody, mohl se klidně polekat, když na něho ze sálu vyběhli čertíci, víly, berušky, ohnivý mužíček, či jiné pohádkové bytosti. Ale už první pohled na rozdováděnou drobotinu zcela jistě vykouzlil úsměv na tvářích hostů. Pořadatelé byli rádi i skutečnosti, že sál byl zaplněn takřka do posledního místečka.

Ze začátku se některým „tanečníkům“ do tance moc nechtělo, a tak musely v roli partnerů nastoupit maminky nebo babičky. Ale díky snaze klauna (Dana Francová) a jeho pomocníků se po chvíli bavili všichni. Nejenom tancem, ale i nejrůznějšími soutěžemi. A těch bylo. Každý účastník si ze soutěže pokaždé odnášel nějakou sladkost nebo jinou drobnost. Někdy stačil i malý bonbon, ale úsměv na dětské tvářičce jasně svědčil o nesmírné spokojenosti. „Jen se podívejte, já jsem to zvládla,“ a už se malá hrdinka nebo spokojený hrdina hnál ke své mamince.

Co k tomu dodat? Jen poděkování. Poděkování všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli nejen na úspěchu celého odpoledne, ale především na spokojenosti všech malých návštěvníků karnevalu.

Josef Lukášek

Putovní pohár „Vítězného února“ – stolní tenis (28. 2. 2009)

Již posedmé se bojovalo o putovní pohár „Vítězného února“ ve stolním tenise amatérských hráčů. Letos obhajoval loňské vítězství domácí hráč Franc Jan, ale již po skončení prezentace bylo zřejmé, že obhajoba bude velice těžká s ohledem na to, jaká se v Bystrém sjela konkurence z širokého okolí.

S přihlédnutím k tomu, že se dlouho nenaplněovala soupiska hráčů, se pořadatelé rozhodli hráče umístit do dvou skupin. Nakonec se sešlo celkem patnáct hráčů: pět domácích, čtyři ze sousedního Bačetína, dva z Deštného a po jednom z Dobřan, Valu a Kobylí n. M. Domácí tak nebyli v přesile, jako tomu bylo v loňském ročníku.

Základní skupiny byly plné vyrovnaných zápasů a do vyřazovacích bojů postoupili vždy první čtyři hráči z každé skupiny. Ve skupinách se hrálo na dva vítězné sety, ale i tak se o postupu rozhodlo až kolem 18 hodiny.

Do vlastních vyřazovacích bojů se tentokrát probojovali pouze dva domácí hráči, a to loňský vítěz Jan Franc a loni bronzový Josef Ševc. Jak se ukázalo, konkurence byla opravdu veliká a domácím se nepodařilo loňská umístění obhájit.

V bojích o medailové pozice se objevila jména známá již z předchozích ročníků. O třetí místo se utkali loňský finalista Jiří Ungrád z Dobřan a mladší z bratrů Hofmanů Pavel z Bačetína. Po napínavém boji získal bronz Jiří Ungrád. Ve finále se pak utkal druhý z Hofmanů Stanislav s Mlynářem z Dobrušky. Pohár pro letošní ročník díky zkušenostem a klidu vítěze nakonec putoval do Dobrušky.

Celkové pořadí turnaje:

1. místo – Mlynář P. (Dobruška)
2. místo – Hofman Stanislav (Bačetín)
3. místo – Ungrád Jiří (Dobřany)
4. místo – Hofman Pavel (Bačetín)
5. místo – Franc Jan (Bystré)
6. místo – Stejskal J. (Deštné)
7. místo – Ševc Josef (Bystré)
8. místo – Hejzlar Václav (Val)

Na závěr bych rád poděkoval našemu hlavnímu sponzorovi Obci Bystré. Za podporu též děkujeme hospodě „U divočáka“ v Bystrém za poskytnutí prostoru sálu.

Leoš Ševc

Vítání občánků

Dne 22. března jsme přivítali do naší obce další malé občánky, jimiž jsou:

Jan Šafr
Tomáš a Tereza Machovi
a
Beata Novotná

Naším přáním je, aby se jim v naší obci dobře a spokojeně vyrůstalo a žilo.

Ochotnické divadlo v Bystrém

Podle historických dokumentů to bylo právě Bystré, kde vznikl první divadelní soubor v celé oblasti podhůří Orlických hor. Činnost souboru byla velmi živá, během jednoho roku hrávali ochotníci několik představení. Vystupovali v hostinci „U Šintáků“, v hospodě „U Hartmanů“ a v roce 1948 se poprvé představili i na nově vystavěném jevišti v nynějším hostinci, tehdy „U Valášků“.

Ochotnické divadlo v Bystrém prožívalo léta rozmachu i útlumu. Po téměř neuvěřitelné patnáctileté přestávce a zároveň ke 125. výročí založení ochotnického divadla v Bystrém došlo v roce 1996 k obnovení činnosti souboru, a to zejména aktivitou mladé a střední generace občanů a přátel obce Bystré.

U příležitosti tohoto výročí sehráli bysterští ochotníci veselohru Tetinky. Dále následovaly hry Turecká věž, Teta z Bruselu, Taková ženská na krku a ke 130. výročí založení souboru nacvičená komedie se zpěvy Nejkrásnější válka.

Z dalších her pak následovaly Charleyova teta, Tady vlci nejsou a zdařilé představení Dědeček aneb musíme tam všichni.

Soubor tato představení nacvičuje převážně v zimním období, kdy všichni jeho členové věnují nácviku a veškerým přípravám nemálo ze svého volného času.

Uvedená představení nehrajeme jen pro potěšení místních příznivců ochotnického divadla, ale hostujeme také v blízkém i širším okolí, jako je Olešnice, Slavoňov, Sedloňov, Deštné, Opočno, Pohoří, Záchlumí nebo Hroška.

V letošním roce jsme nastudovali hru „Deskový statek“, kterou napsal počátkem minulého století Václav Štech. Děj se odehrává v počátcích nové republiky v Praze, kde probíhá předvolební aktivita. Přestože se děj odehrává před téměř 100 lety, mnoho z předvolebních intrik se nemění a hra je tak i v původní podobě poplatná dnešní době.

Václav Drašnar

Bysterští předvedli Deskový statek – premiéra 28. 3. 2009

Recenze Jiřího Holého otištěná v Orlickém týdeníku dne 15. 4. 2009

Divadelní soubor při Osvětové besedě v Bystrém uvedl krásnou hru Václava Štecha „Deskový statek“ v režii Václava Drašnara st.

Režisér citlivým pojetím připomněl intriky předvolebního boje městské rady před 100 lety, aniž by bylo použito invektiv doby dnešní. Za to, že se nedal strhnout dobou současnou, mu patří veliké poděkování.

Role dam obsadil citlivě. Světlíková Hana, Hradecká Ivana, Francová Dana a Marie Šubrtová, jako „komindy“ souboru, nezklamaly diváka. Smích a potlesk byl po celé představení.

Třešničkou na dortu byl výkon paní Frelichové Jitky, která svým kultivovaným pohybem a dokonalým přednesem ukázala, že v našem regionu rostou herečky přesahující rámec této lokality.

Mužské role, v nichž účinkovali Václav Drašnar ml., Jaroslav Duška, Jan Bartoš a mladý Josef Ševc, velice dobře podporovaly rozjetou dámskou společnost. Ostatní mužské role splnily potřeby režiséra.

Zájem o vystoupení Bysterských potvrdila návštěvnost 300 diváků ve třech dnech. Mnohé městské soubory mají při svých vystoupeních návštěvy menší.

Za krásný večer děkuje Jiří Holý

Reprízy představení Deskový statek můžete shlédnout v následujících termínech:

15. května – Olešnice v O. h.

16. května – Pohoří

14. června – Val u Dobrušky

Okénko do historie

Bysterské kříže

Díl druhý: Kříž v návsi

Na kříž v návsi, k jehož postavení dal podnět farář Barvíř, se v obci dělala se sbírka. Nakonec stál 95 zlatých a byl postaven roku 1895. Dle hasičské kroniky se lípy u tohoto kříže sázely 28.10.1919 při slavnosti k prvnímu výročí naší samostatnosti. Slavnosti se zúčastnili hasiči, Sokol, obecní zastupitelstvo, školní děti s učiteli. Průvod šel od robotního kříže, lípy vezli na ověnceném voze, kolem něhož šla čestná stráž pohraniční hlídky československých legionářů ze Sedloňova. Při sázení lip promluvil zdejší učitel Ad. Kňourek.

Petra Poulová

Obnova křížku v návsi

Na přelomu tisíciletí byl „zájem“ o české historické památky takový, že jich zmizelo víc než za švédského vpádu do Čech. Doplatil na to i náš křížek. Před několika lety nějaký taky „milovník umění“ ukradl jednu ze sošek stojících na ochozu pod křížem. Několik let jsme kolem něho chodili a doufali, že se při některé policejní akci ztracená skulptura objeví, tak jako se to povedlo u jiných památek. Leč nestalo se. A tak nakonec po dohodě obce s panem Kratochvílem, novým majitelem sousedící nemovitosti, který na obnovu přispěl finančním darem, bylo rozhodnuto nahradit zmizelou postavu jinou.

A tak jste, vážení čtenáři, měli možnost vloni na konci července vidět kameníky z firmy Aleš Holanec z Opočna při takřka restaurátorské práci. Celý křížek byl očištěn, přebroušen a nakonzervován. Loupající se černá barva a zlatý nápis musely být odstraněny. Zrcadlo nápisu bylo nakonec po zvážení, a hlavně na doporučení odborníků, ponecháno v přírodní podobě čistého kamene a nápis pouze obnoven. Při čištění se na boku objevil i „podpis“ autora. Byl jím Josef Marek z Nového Města nad Metují, zřejmě děd nebo otec pozdějšího známého sochaře (to se pokusíme upřesnit).

Nakonec nezbývalo než doplnit sousoší. A tak se na ochozu vedle Panny Marie objevila modlící se Máří Magdalena, která byla uložena v místní márnici a pochází z odstraněného kříže, který stával u hřbitovní zdi u kostela (dnes by k němu vedly schody). Dříve však, než se znovu dostala na světlo denní, musela projít restaurováním a nakonzervováním, aby odolala povětrnostním vlivům.

Nápisy:

přední zrcadlo

Ponížill(ti) /poslední dvě písmena nečitelná/ sebe samého učiněn jsa poslušným až k smrti a to k smrti kříže. Filip 2.8

zezadu

Věnují ke cti a chvále Boží občané Bysterští 1895

Josef Lukášek

Svěcení kříže v návsi

V pátek 1. května byl kříž v návsi iniciativou Obecního úřadu a pana faráře Ludvíka Pfeifera znovu vysvěcen.

Slavnostní průvod vyrazil o 10. hodině za doprovodu dechové hudby a zpěvu od kostela Sv. Bartoloměje. K němu se připojilo dalších asi 40 občanů.

Po úvodním slovu pana starosty Václava Drašnara seznámila naše kronikářka paní Petra Poulová zúčastněné občany s historií tohoto kříže.

Pak následoval obřad svěcení a promluvil zde i host pana faráře - kazatel Církve bratrské Roman Toušek.

Monika Drašnarová

Napsali jste nám...

Navštívil jsem náš „okresní archiv“, tedy pracoviště Oblastního archivu Zámorsk v Rychnově nad Kněžnou. Pro mladší čtenáře, kteří nevědí, je umístěn v budově Kolowratského zámku.

Jak jsem se zmiňoval posledně, existují Urbovní knihy nebo-li Urbáře, Berní rula a další dokumenty, které mohou přinést určité informace o minulosti.

Požádal jsem tedy o Berní ruly Opočenskou. Ta pravá, která byla sepsaná ručně v letech 1651 až 1654, je uložena v originále v Archivu národního písemnictví v Praze. Roku 1954 byl však pořízen její přepis - tisk do dobře čtené, nicméně doslovné češtiny. A co je hlavní - latinky. Dříve se totiž vše psalo písmem „kurentem“. Pátral jsem po informacích, zapsaných ve svazku ve vztahu ke svému rodu, ale samozřejmě – když jsem tam nahlížel, okopíroval jsem informace i o Bystrém.

Co to tedy je **Berní rula**. Berní rula nebo také berní rola (staročeské *berně* znamená **daň**) je první úplný soupis daňových povinností v Českém království z roku **1654**. Je to významný historický pramen pro historickou **demografii**, **topografii** i hospodářské dějiny Čech v době krátce po skončení **třicetileté války**. Berní rula navazuje na Soupis poddaných z roku **1651** a vznikla na základě usnesení Českého sněmu z roku **1652**. Seznam osob povinných daň platit je zpracován po jednotlivých krajích a je založen na zdaňování zemědělců. Zahrnuje jak „usedlé“ čili sedláky, kteří obdělávali pole „s potahem“, tak chalupníky a nakonec byli i řemeslníci oceněni, jako kdyby měli (fiktivní) statky. Berní rula představuje důležitý krok v procesu budování absolutistického státu, který (zatím jen nesvobodné) zdaňuje sám, a to na základě přesnějších údajů o každé usedlosti jednotlivě. Byla základem pro výběr daní až do reformy roku **1712**, která zahrнула i svobodné, a do reformy **Marie Terezie** z roku **1749** až **1756**, založené už na výměře a výnosu pozemků. Přesné vyměření jednotlivých pozemků **katastru** na základě **triangulační** sítě se uskutečnilo až v **19. století**. Asi polovina zachovaných svazků *Berní ruly* vyšla tiskem v letech 1950-1954.

V Berní rule je nutno orientovat se dle rejstříku obcí, kteréžto nejsou řazeny abecedně, nýbrž podle panství. My patříme, tedy patřili jsme, do panství Opočenského. Jak jsem psal dříve, občanstvo poddané bylo rozkastováno na 1) sedláky, 2) chalupníky a 3) zahradníky pro lepší orientaci. Vše zpracované v tabulkách přinášelo přesné informace o majetku jednotlivých vlastníků. Takovou tabulku pro srovnání přináším nejen z Bystrého, ale i ze Sudína a Tisu. Někteří zde mohou najít zajímavé informace o svých předcích.

Tis	rolí má a osívá			Potahů, dobytka chová				
	rolí má (strychů)	seje na zimu	jaro	potahů	krav	jalovic	ovcí	svín
sedláci								
Martin MARTINKŮ	45	8	7	2	4	4	x	x
Adam MARKŮ	40	6	7	4	5	3	x	x
Jan Karník	50	9	9	4	5	4	x	1
Jan Smrček	35	5	6	2	2	1	x	x
celkem	170	28	29	12	16	12	0	1
chalupníci								
Michal Obst	14	4	4	x	3	x	x	x
celkem	14	4	4	0	3	0	0	0
zahradníci								
Jan Jošt	x	x	x	x	1	x	x	x
Vondřej Karník	x	x	x	x	1	x	x	x

Vysvětlivky:

pozn.č.1 - na foliu 288 udává 321 strychů rolí a 47 krav

pozn.č.2 - nadpis je škrtnut a po straně rukou napsáno označení "zahradníci"

pozn.č.3 - na foliu 287 je udán součet rolí číslem 633 strychů a krav 63 kusů.

Potahy rozuměj koňské.

Pozn.č.1 a 3 se vztahují na vlastnictví v jiné obci – vsi.

celkem	0	0	0	0	2	0	0	0	
Úhrnem dohromady	a	184	32	33	12	21	12	0	1
Sudín	rolí má a osívá	Potahů, dobytka chová							
	rolí má (strychů)	seje na zimu	jaro	potahů	krav	jalovic	ovcí	sviň	
sedláci									
Vít Jeníčků	69	8	9	2	6	2	x	x	
Martin Ješek	70	11	8	2	4	2	x	x	
Jan Kulhánek	42	9	8	2	3	4	x	x	
Jiřík SMOLA	65	7	8	3	5	2	x	x	
Jiřík Rathouský	45	6	6	2	4	3	x	x	
Jakub NOVOTNÝ	44	8	6	2	7	7	x	x	
celkem	335	49	45	13	29	20	0	0	
chalupníci									
Michal Obst	14	4	4	x	3	x	x	x	
celkem	14	4	4	0	3	0	0	0	
zahradníci									
Jan Jošt	x	x	x	x	1	x	x	x	
Vondřej Karník	x	x	x	x	1	x	x	x	
celkem	0	0	0	0	2	0	0	0	
Úhrnem dohromady	a	184	32	33	12	21	12	0	1

pozn.č.3

Bystrej	rolí má a osívá	Potahů, dobytka chová						
	rolí má (strychů)	seje na zimu	jaro	potahů	krav	jalovic	ovcí	sviň
sedláci								
Kryštof Jezera	25	5	5	x	3	1	x	x
Jiřík Ouředníček	30	5	9	2	5	1	x	x
též má chalupu gruntovní, v níž podruh								
Mikuláš Dešna	35	5	5	4	5	1	x	x
též má chalupu gruntovní, v níž podruh								
Matěj Smola	25	4	4	2	2	4	x	x
Václav Donat	55	8	8	4	4	2	x	x
Kryštof Ouředníků	35	6	5	2	5	3	x	x
Štěpán Kejval	30	7	8	2	5	2	x	x
Štěpán Dvořák	39	7	8	2	4	1	x	x
Eliáš Rak	30	8	6	2	4	x	x	x
celkem	304	55	58	20	37	15	0	0
chalupníci								
Jakub Šejbl	6	1	1	x	3	x	x	x

pozn.č.1

pozn.č.2

celkem	6	1	1	0	3	0	0	0
zahradníci								
Jakub Neckař	x	x	x	x	1	x	x	x
celkem	0	0	0	0	1	0	0	0
Úhrnem	a							
dohromady	310	56	59	20	41	15	0	0

Z předložených tabulek vidíte, jak byli někteří movití a naopak, tzv. bezzemci nejsou uvedeni. Od nich se daně z majetku nevybíraly. Velkými písmeny jsem pak označil lidi, kteří jsou mi známí ve vsích do současné doby. Jedná se tedy o dosti staré rody.

Podkladem pro Berní rulu byl „**Soupis poddaných dle víry**“ z roku 1651. Tento dokument je rozdělen podle jednotlivých panství. Považte - bezprostředním podnětem jeho vzniku byl patent českých místodržících ze dne 4. února 1651, který nařizoval všem vrchnostem pořídit soupis obyvatel na základě příslušnosti ke katolické víře a do šesti týdnů jej prostřednictvím krajských hejtmanů odeslat místodržitelské kanceláři v Praze.

Proto každý začíná vrchností, tzn. majitelem panství, pokud tam trvale bydlel, anebo jeho správcem včetně úřednictva a služebnictva. Pak následuje výčet obyvatelstva podle měst, městeček a vsí. Stejným způsobem byli evidováni měšťané královských a poddanských měst i svobodníci. Na duchovenstvo a vojsko se tato povinnost nevztahovala.

Já jsem pátral v panství Opočenském. Soupis vypracovala katolická církev. Jedná se vlastně o SČÍTÁNÍ LIDU.

Na území **Čech** jsou známy berní rejstříky a seznamy poddaných ze **14. až 17. století**. Určité znaky úředního sčítání obyvatelstva mělo však až tzv. *solní sčítání* z roku **1702**. V roce **1770** vydala **Marie Terezie** patent nařizující provádění soupisu lidu, tažného dobytka a domů v českých, dolnorakouských a vnitřních rakouských dědičných zemích.

Důležitým mezníkem byl rok **1869**, kdy v **Rakousko-Uhersku** došlo jednak k prvnímu modernímu sčítání lidu, definujícímu podrobně znaky zjišťované u obyvatelstva, a jednak bylo stanoveno, že se sčítání bude od té doby opakovat pravidelně každých 10 let.

V samostatném **Československu** proběhla sčítání v letech 1921, 1930, 1950, 1961, 1970, 1980 a 1991. V České republice se první a dosud jediný soupis obyvatelstva (*Sčítání lidu, domů a bytů*) konal **1. března 2001**. Příští sčítání je ve všech zemích **Evropské unie** naplánováno na rok **2011**.

V „soupise“ farní úředník nechal předvést všechny obyvatele vsi a zapisoval. Začínal rychtářem, pak přišli na řadu konšelé, starší obecní. Samozřejmě manželky, děti. U rodiny se počítala a uváděla i čeleď: pacholci, pohůnci, skotáci, skotačky, podruzi, podruhyně, děvky (čti „děuky“ nebo-li děvečky). Počítali se i lidé, kteří k rodině nepatřili. Seznamy jsou uvedeny ve tvaru Jméno Příjmení, poddaný nebo cizí, stav obecní (rychtář, konšel, písař aj.), rodinný stav (manžel-ka, dítě) nebo postavení v hospodářství - ve stavení (pohůnek, pacholek, podruh aj.), věk, k=katolík nebo n=nekatolík a nakonec „+“ či „-“. Poslední dvě značky vyjadřovali mínění farního úředníka, zda lze občana získat pro katolickou církev či nikoliv. Na konci soupisu každé vsi (rychty) je proveden součet zvaný „Summa“, počet katolíků a údaj zvaný „k zejskání naděje“ a „není naděje“ s počtem osob.

Zde jsem ovšem neměl možnost zatím zabývat se Bystrým, takže nemám přesně zjištěno, kolik v roce 1651 bylo u nás duší. Někdy příště doplním.

Přináším ale opis ještě dalšího zápisu, na který jsem v Soupise poddaných dle víry narazil. Pisatel uvádí informaci o desátcích v jednotlivých farnostech.

Kostely filiální v horách k Dobrušské faře příslušející:

V *Slavoňově*: od téhož záduší dává se knězi, když se služba Boží koná, 15 grošů míš. K témuž záduší náleží vesnice z panství Novoměstského a Náchodského mezi lesy. Též Bohdašín od Hrádku, ti dávají vedle možnosti omastku částku seč kdo býti může. Desátku obilného nic neplatí.

Na *Hrádku*: Městečko Hrádek desátku žádného neplatí toliko od starodávna dává se knězi za službu Boží 10 grošů míš. Item z Hrádku z Borového od Náchoda vesnička, též Sněžný za omastek peněz platí 4 zlatý rejnský.

V *Volešnici*: Žádného desátku obilného neplatí, toliko když se službou Božskou dávají Olešnický knězi po 36 krejcarech. Jinších platů žádných odsud nedávají.

V *Dobřanech*: Tu také žádného obilného desátku z Dobřan a Kounova nedávají. Toliko když se služba Boží koná platí 10 grošů míš. Dříví v lese zádušním dělá se 4 sáhy, od nichž kněz platí. Másla dává se za rok z té rychty 1 čtvrtce, na volej maku též 1 čtvrtce.

Na *Kostelišti* k témuž záduší od Sněženské rychty náleží Janov, Bystrej a Tis. V nich jest toliko 17 sedláků. Desátku obilného žádného neplatí, toliko když se služba Boží koná, co se z prosby od lidí u kostela vybere, dává se knězi peněz 15 grošů čes. Při tom na půst seberou z sebe osadní na volej p. páteru svému maku 2 čtvrtce, též každý sedlák dá po 2 vejcích. Při sv. Janu též dávají každý hus ....? Másla, která by za groš stála. Otud více nic se mimo křtu a voddavků neplatí. Dluhové při zádušní kostelním panství Jeho Exc opočenskému v Létu Páně 1651 se nacházející:

.....a zde pisatel uvádí v kopách a groších na kolik dní jsou dluhy „jisté a nejisté“ upsány v jednotlivých záduších:

Meziříčském založení sv. Panny Kateřiny, Králohlotském založení sv. Zikmunda, Volském založení sv. Jošta, Jeníkovském založení sv. Petra a Pavla, Aujezdeckém založení sv. Jakuba Velkého, Klášterském založení sv. Jana Křtitele, Krňovském založení sv. Matky Boží, Ledeckém založení sv. Maří Magdaleny, Křivickém sv. Václava, Přepýšském založení sv. Prokopa, Dobřanském založení sv. Mikuláše, Sedloňovském založení Všech Svatých, Olešnickém založení sv. Vavřince, Hradeckém založení sv. Petra a Pavla, Slavoňovském založení sv. Martina, Skosenickém založení sv. Jana Křtitele, **Kostelištním založení sv. Bartoloměje na dluzích 279 kop 35 gr. 5 den., na hotově 7 kop 8 gr. 6 den.,** Dobrušském založení sv. Václava, Třebechovském, Opočenském založení sv. Trojice.

Celkově se jednalo na dluzích o částku 6.228 kop 40 grošů. Tzn. „na hotově“ se jednalo o částku 231 kop 46 grošů. Když povážím, že se jednalo o stříbrňáky, které vážily v průměru 3,8 g, pak se jednalo o 52.842,8 g v hotovosti, nebo-li 52,8428 kg stříbra a 1,420.136 g na dluzích, nebo-li 1.420,136 kg stříbra. Dohromady tedy 1.472,9788 kg stříbra. Kdybychom to dnes přepočítali cenou zlomkového stříbra v ryzosti tehdejšího groše 900/1000, pak je to trochu složitější výpočet. Cena stříbra se udává v USD za 1 Trojskou unci. Tak letos v lednu průměrná hodnota 1 USD činí 12,- Kč a Trojská unce stříbra této ryzosti má cenu 12,- USD (zatímco v lednu 2008 byla cena 20,- USD). 1 Trojská unce je 0,031 kg. Přepočet hodnoty grošů je tedy $1.472,9788 : 0,031 = 47.515,445$ Trojských uncí. Z uncí je 12,- USD, což je suma 570.185,34 USD. Přepočítáme-li to současnými 12,- Kč za 1 USD, dostáváme závratnou sumu přesahující 6,842.224,- Kč. No – pěkné dluhy to byly.

Jaroslav Duška

Indiánská stezka

Dětský den

Velicí náčelníci vyzývají mladé jinochy a sličné dívky ke klání,
jenž určí, kdo jest hoden přijmouti titul bojovníka - bojovnice.
Šestého dne měsíce růží se setkáme nedaleko osady Bystré v místě,
kde v letním žáru svlažujeme svá rozpálená těla.

Tamtéž oslavíme triumf bojovníků opékáním masa z bizona.
Velkolepé klání jest určeno pro jinochy a jinošky patřící k věku školy,
jež bledé tváře nazývají „základní“.

Zváni jsou ale i nejmladší bojovníci, kteří ještě neokusili břímě školy.
Zbabělí a babští necht' zůstanou v teepee!

Kdy: sobota 6. června

hodina bude upřesněna na plakátech

Kde: Bystré - areál koupaliště

Akci pořádá Obec Bystré a Církev bratrská v Bystrém

Aktuální informace najdete na www.cb.cz/bystre/indiani

Kulturní a společenské akce:

9. května sobota	Čištění koupaliště od 8:00, sraz u hasičárny
13. května středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva zasedací místnost OÚ, začátek ve 20:00
5. a 6. června pátek+sobota	Volby do evropského parlamentu
6. června sobota	Indiánská stezka – dětský den Areál koupaliště Bystré, čas bude upřesněn na plakátech
17. června středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva hostinec u Divočáka, začátek ve 20:00
8. července středa	Veřejné zasedání obecního zastupitelstva zasedací místnost OÚ, začátek ve 20:00

Vydala obec Bystré.
Vychází jako čtvrtletník, pro občany Bystrého zdarma.
Toto číslo vyšlo 7. května 2009.
Autorem neoznačených příspěvků je redakce.

Vaše příspěvky, postřehy a náměty do dalšího zpravodaje
můžete odevzdávat na OÚ, u Drašnarů č. p. 112
nebo zaslat na internetovou adresu
monika.drasnarova@seznam.cz
do 24. července 2009.

»»»»»»»•«««««««

